

Hai Cây Lan Mới

Bulbophyllum bidoupense và *Schoenorchis hangiana*

Tiến Sĩ Nông Văn Duy, thuộc Viện Sinh Học Tây Nguyên, vừa gửi cho chúng tôi một tài liệu quý giá nói về 2 cây lan hoàn toàn mới lạ đối với khoa học thế giới tìm thấy ở khu vực núi Bì Đúp, thuộc tỉnh Lâm Đồng và Khánh Hoà VN.

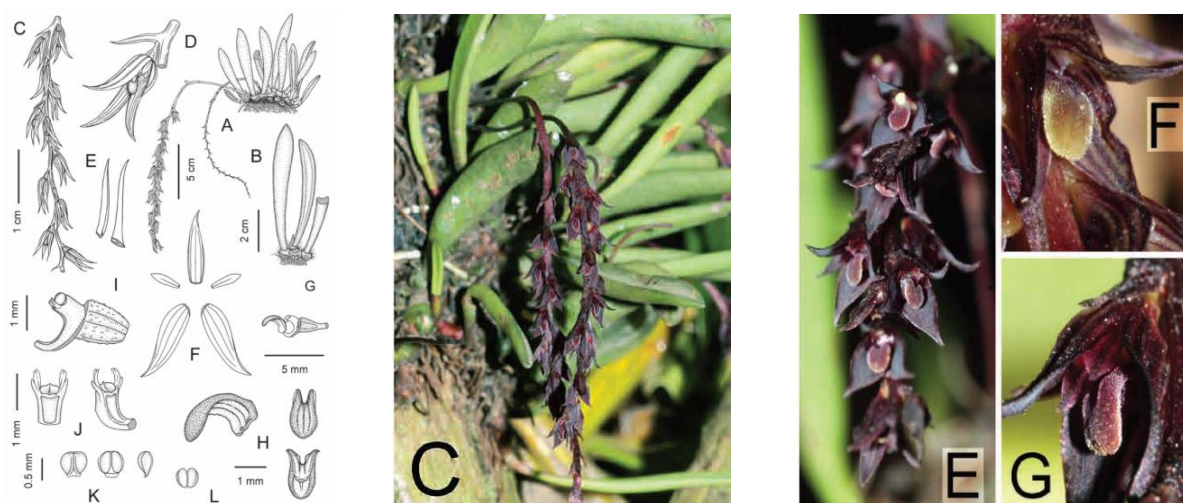
Đó là cây *Bulbophyllum bidoupense* và *Schoenorchis hangiana* do chính ông và TS. Leonid Averyanov, thuộc viện Khoa học Komarov, Nga, công bố trên ấn bản [PHYLOTAXA số ISSN 1179-3155](https://doi.org/10.1179/3155). (Xin xem bản Anh Ngữ trong mục English Section trên trang hoalanvietnam.org).

Tài liệu này cho biết thêm là Việt Nam là một trong những quốc gia có nhiều lan nhất Á Châu:

- Theo Gagnepain và Guillaumin vào năm 1934, VN có khoảng 411 giống lan.
- Gunnar Seidenfaden và Leonid Averyanov cho biết vào năm 1992-1994 có 718 giống.
- Averyanov & Averyanova và Nguyễn Tiên Bân cho biết vào thời gian 2003-2005 có 897 giống.
- Năm 2011, Leonid Averyanov tổng kết lại VN có 1090 giống, theo các khoa học gia khác (Schuiteman *et al.* 2013, Choudhary *et al.* 2013, Kumar *et al.* 2014), VN có tới 165 loài và 1135 giống.
- Trong mục Lan Rừng VN từ A-Z, kể cả 2 cây lan mới này, chúng tôi đã sưu tầm được 168 loài và 1166 giống, bởi vì có nhiều cây lan tìm ra vào đầu thế kỷ thứ 19 chỉ có tên trong tài liệu của Gagnepain và Guillaumin nhưng chưa hề thấy trên thực địa hoặc cây này chỉ là đồng danh của các cây khác chưa được các khoa học gia bổ chính lại.

Bulbophyllum bidoupense Aver. et N.V.Duy, *sp. nov.*

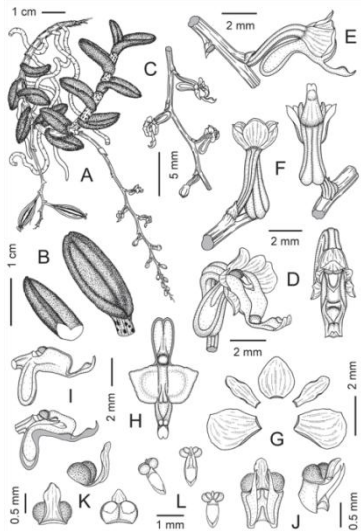
Ảnh: Nông Văn Duy & Leonid Averyanov

Tên Việt: Cầu Diệp Bì Đúp.

Mô Tả: Phong lan, thân bò dài, củ có 1 lá cao 1.5 ngang 5 ly. Lá dài 8 phân ngang 2.5 phân. Dò hoa mọc từ đáy củ, dài khoảng 16-20 phân, hoa màu nâu tím to khoảng 8-9 ly, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Phước Bình, Ninh Sơn, Ninh Thuận, Đá Cháy, Lạc Dương, Lâm Đồng, Nậm Nung, Đắk Nông.

Tên đặt theo địa danh tìm ra cây lan, nhưng anh Nguyễn Văn Cảnh cũng tìm thấy cây này ở Đắk Nông, Đắk Lắk.

Schoenorchis hangiana Aver. et N.V.Duy, sp. nov.

Ảnh: Nông Văn Duy & Leonid Averyanov

Tên Việt: Chưa có.

Mô Tả: Phong lan nhỏ, thân đơn nhưng có nhánh dài 18 phân, to 3-5 ly có đốt dài 12 ly. Lá mọc đối cách dài 1-1.8 phân, ngang 5-10 ly. Dò hoa mọc ở gần ngọn, hoa thưa thớt to 3-3.5 ly, cánh hoa màu vàng, lưỡi màu trắng pha tím, hoa nở vào tháng 11.

Nơi mọc: Hòn Giao, Khánh Vĩnh, Khánh Hòa.

Tên đặt theo Nguyễn Thị Thanh Hằng vợ TS. Nông Văn Duy.

Núi rừng VN chắc hẳn còn nhiều cây lan mới lạ nữa, mong rằng các khoa học gia và các bạn yêu lan sẽ tìm ra và làm phong phú cho hoa lan thế giới.

Nông Văn Duy, Leonid Averyanov, Nguyễn Văn Cảnh